

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Aşağıdaki sorularımın Aile ve Sosyal Politikalar Bakanı Sayın Ayşenur İSLAM tarafından Anayasa'nın 98. ve İçtüzük'ün 99. maddesi gereğince yazılı olarak cevaplandırılmasını arz ederim.

Pervin BULDAN

HDP Grup Başkanvekili

İstanbul Milletvekili

Türkiye'nin gerçek ve yakıcı gündemlerinden birisi kadına yönelik şiddet ve katliam boyutuna ulaşmış kadın cinayetleridir. Kadın hareketinin uzun yıllardır verdiği mücadele kadına yönelik şiddeti hem görünür kılmış hem de devletin uluslararası yükümlülükleri çerçevesinde bu yönlü önemli yasal düzenlemeler yapmasını zorunlu hale getirmiştir. Türkiye; *BM Kadınlara Karşı Her Tür Ayrımcılığın Önlenmesi Sözleşmesi (CEDAW)* ve *6284 Sayılı Ailenin Korunması ve Kadına Karşı Şiddetin Önlenmesine Dair Kanun* başta olmak üzere birçok ulusal ve uluslararası sözleşme ve kanuna imza atmıştır. Fakat imzalanan tüm bu sözleşme ve kanunlara rağmen bir arpa boyu yol alınamamış ve kadına yönelik şiddet azalmak bir yana gün geçtikçe artarak devam etmiştir.

Bunun temel nedeni devletin kadın erkek arasındaki eşitsiz güç ilişkilerini değiştirmeye dönük, yani kadının güçlenmesini destekleyecek ve kadın üzerindeki baskı aracı olan ataerkil değer ve yapıları zayıflatacak, bütüncül ve etkin bir politik anlayıştan yoksun olmasıdır. Dolayısıyla kadına yönelik şiddeti önlemeye dönük yapılan tüm önemli yasal düzenlemeler cinsiyet eşitsizliği ve bu eşitsizlikten kaynaklanan kadına yönelik şiddet ve ayrımcılıkla mücadelede etkin uygulanmadığı için kâğıt üzerinde kalmaktan öteye gidememiştir.

Son olarak 1 Ağustos 2014 tarihinde, Türkiye'nin öncülük ettiği ve ilk imzacısı olduğu, İstanbul Sözleşmesi olarak da bilinen, *Avrupa Konseyi Ev İçi Şiddet ve Kadına Yönelik Her Tür Şiddetin Önlenmesine Dair Sözleşme* 'nin kabul edilmesi özellikle kadınlar tarafından memnuniyetle karşılanmış ve kadına yönelik şiddet ile mücadelede bir milat

olacağı düşünülmüştür. Zira kadına yönelik şiddet konusunda en kapsamlı metinlerden biri olan bu sözleşme, devlete şiddetin önlenmesi ve şiddete uğrayanların korunmasına ilişkin etkin politikalar üretmesi görevinin yanında, kadına yönelik şiddet problemini adliye, polis, karakol üçgeninden çıkarıp sorunun esas kaynağı olan cinsiyet eşitsizliğini giderme yükümlülüğünü getirmektedir. Yani tüm adli ve hukuki süreçlere ek olarak kadınlara yönelik her türlü şiddet ve ayrımcılığa karşı zihniyet değişikliğine yol açacak etkin mücadele ve bu yönlü bütüncül politikaların, tedbirlerin ve programların uygulanması için, yeterli mali ve beşeri kaynak tahsis edilmesi gibi kapsamlı yükümlülükler getirmektedir.

Fakat bu sözleşmenin imzalandığı 1 Ağustos 2014 tarihinden 1 Ağustos 2015 tarihine, yani bir yıllık süreçte 258 kadının erkekler tarafından katledilmiş olması devletin kadınların diğer tüm hakları bir yana, en temel insan hakkı olan yaşam hakkını dahi koruyamadığını bir kez daha göstermiştir. Tüm bunların yanında Mart 2015'te bakanlık olarak İstanbul Sözleşmesi'nin iptali için Başbakanlığa başvurduğunuz yönünde haberlerin basına yansımış olması, bu sözleşmenin etkin uygulanması bir yana, diğer sözleşme ve kanunlar gibi, kağıt üzerinde kalmasına bile tahammül edilmeyeceği endişesini yaratmıştır. Yine yakın bir zamanda gündeme gelmesi beklenen *Ceza Muhakemesinde İş Yükünün Azaltılması Amacıyla Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Tasarısı'nda* "Pazarlık", "arabuluculuk/uzlaştırma", "erteleme", "paraya çevirme" gibi yöntemlerle, İstanbul Sözleşmesi'ne aykırı bir şekilde, kadınlara karşı işlenen suçların cezasız bırakılacak olması bu endişeyi artırmıştır.

Bu bağlamda;

1- İstanbul Sözleşmesi'nin imzalandığı 1 Ağustos 2014 tarihinden bu yana geçen bir yıllık süreçte 258 kadının erkekler tarafından katledilmiş olması kadınları şiddetten koruyacağına dair bu sözleşmeye imza atan hükümetinizin bu sözleşmenin gereklerini yerine getirmediğini açıkça göstermektedir. İstanbul Sözleşmesi neden etkin bir biçimde uygulanmamaktadır?

2- İstanbul Sözleşmesinin Kadına Yönelik Şiddet ve Aile İçi Şiddetle Mücadele Uzmanlar Grubu (GREVIO) adaylarının belirlenmesi sürecinde, yılların mücadele deneyimine sahip kadınlar ve kadın kurumları bakanlığınız tarafından sürecin dışında

tutulmak istendi. Kadınlarla ilgili tüm önemli çalışmalarda bakanlığınızın hükümete yakın kadın kurumları dışındaki tüm kadın kurumlarını dışlamasının amacı nedir?

3- Mart 2015'te sizin bakanlık olarak İstanbul Sözleşmesi'nin iptali için Başbakanlığa başvurduğunuz yönünde basına yansıyan haberler doğru mudur, doğru ise bu sözleşmenin doğrudan muhatabı ve imzalayıcısı olan bakanlığınızın böyle bir girişimde bulunmasının nedeni nedir?

4- İstanbul Sözleşmesi'nin 48. Maddesinde taraf devletlerin, Sözleşme'nin kapsamına giren bütün şiddet biçimleriyle ilgili olarak, arabuluculuk ve uzlaştırma da dâhil olmak üzere, alternatif çatışma çözüm süreçlerini yasaklamak üzere gereken yasal veya diğer tedbirlerin alınmasını zorunlu kılmasına rağmen yukarıda değinilen yasa tasarısı değişikliğine yönelik tutumunuz ne olacaktır?

5- Kadınlara yönelik şiddet, ağır bir insan hakkı ihlalidir ve bu şiddet ancak kadına yönelik şiddetin ana sebepleri olan cinsiyet eşitsizliği ve kadına yönelik ayrımcılıkla mücadele ile sonlandırılabilir. Fakat hükümet yetkilileri tarafından bu eşitsizliği gidermek yerine, sürekli, eşitsizliği derinleştiren cinsiyetçi söylem ve pratikler sergilenmektedir. Cinsiyetçilik ve cinsiyet eşitsizliği ile mücadele gibi önemli görevleri olan bakanlığınızın, bu söylem ve pratiklere karşı tutum almayışının nedeni nedir?